

ד"ר רזיאל
מי נתן את ההוראה?

(המשך מעמוד 15)

ליד צפת, ונרצחו בחברות. תלייתו של בן יוסף הביאה רבים כמוני לשורות אצ"ל.

● **ב' 4 ביולי 1938** תקף האירגון, פקודת רזיאל, את השכונות הערביות בר ירושלים ובתל-אביב. חמישה נהרגו ועשרים נפצעו.

● **כעבור יומיים, ב' 6 ביולי**, הניח איש-אצ"ל, שהיה מחופש כסבל ערבי, כדי-חלב בשוק הירקות הערבי בחיפה. הוא הכדים התפוצצו והמטירו מטר-מאות של רסיסי-מתכת על הקונים שנמצאו בשוק החופש. 23 נהרגו, 75 נפצעו — רובם נשים וילדים.

● **ב' 15 ביולי** בוצע מעשה דומה בירושלים. 10 נהרגו, 29 נפצעו. רובם נשים וילדים.

● **ב' 25 ביולי** בוצע מעשה כזה שוב בחיפה. 39 הרוגים, 46 פצועים. גם במעשה זה נהרגו נשים וילדים כמו הגברים, בלי אבחנה.

● **ב' 26 ביולי** ניסה יעקוב רוז להניח פצצה דומה בשוק בעיר העתיקה בירושלים. בינתיים גברה ערנותם של הערבים. אשה ערבית החלה צועקת: "יאהוד! יאהוד!" ערבי תפס את הסל שבידו רוז וגילה בו פצצה. רוז ברח, נורה, מילט את עצמו, הועבר לבית-חולים בריטי, איבד את הכרתו. מחשש פן יגלה מידע על אצ"ל כשהוא קודח, פתח בעצמו את פצעיו ונפטר.

● **ב' 29 במאי 1939** פוצץ מיטען חומר-נפץ בקולנוע ערבי בירושלים, שהיה מלא ילדים ונשים.

השיטות השתנו כאשר הגיע מנחם בגין לארץ וקיבל לידו את הפיקוד. יתכן כי הוא דוגל בנורמות אחרות. אך יש כאן הסבר הרבה יותר פשוט: בימי בגין נפח תחת המלחמה נגד הבריטים, ושקטה הי חזית הערבית.

אצ"ל הבחין תמיד בין פעולות נגד הבריטים, שכוונתן נגד יעדים צבאיים, ובין הפעולות נגד הערבים, שבהם נערך קטל בני אבחנה. גם בימי בגין, כאשר בוצעו פעולות נגד ערבים, נעזמו הפייגים המוסריים, שנשמרו כמאבק נגד הבריטים.

בני ערובה

אך גם נגד הבריטים בוצעו פעולות שעל מוסריותן ניתן לחלוק. למשל:

● **ב' 22 ביולי 1946** פוצץ ומוטט אצ"ל אגף שלם של מלון המלך דויד, שבו שכנו משרדי השלטון. בפעולה זו נהרגו 91 איש ואשה, ונפצעו 45 — בריטים, ערבים ויהודים. רובם אזרחים חפים-מפשע.

בויכוח על פעולה זו הצטדק בגין תמיד בכך שניתנה אזהרה מוקדמת, ושני

תן היה לפנות את יושבי-הבניין. אך האם זהו באמת צידוק?

מי שמתכנן פעולה כזאת, צריך לקחת בחשבון כי האזהרה המוקדמת דמת לא תועיל, מסיבה טכנית או בגלל פירובו של האיש האחראי, או מפני שאינו מאמין שאכן הוטי מן מיטעני-נפץ. מי שמפוצץ בניין מלא אזרחים, וביניהם נשים רבות, מוכרח לקבל על עצמו את האחריות לתוצאות.

אחרת, מה ההבדל בין טענה זו ובין טענת הפידאיון, כי היהודים אשמים בעצמם במעשי-הזוועה המבוצעים נגדם, כגון הרג בני-ערובה, מפני שהם מסרבים להיענות לדרישות הפידאיון לשחרר אסירים תמורת בני-הערובה? אין לקבל טענה זו בשום אופן, והיא מסיפה חטא על פשע.

מי שחטף את הספורטאים הישראליים במינכן, אחראי למותם — גם אם נכונה הטענה כי כולם נהרגו בידי השוטרים הגרמניים, שפתחו באש על החוטפים ובני-הערובה. זה גכון לגבי מבצעי הפעולה בנהריה, אפילו היה גכון שהאב והבת נהרגו בכדורי כוחות-הביטחון שלנו.

מי שמתכנן פעולה אלימה, אחי ראוי לפקד הקטל הנגרם על-ידיה — ומבחינה זו אין הבדל בין יהודים וערבים.

● **ב' 30 ביולי 1947** נתלו שני רבייסלים בריטיים, קליפורד מארטין ומרי ווין פייט, כתגמול על הוצאתם להורג של שלושה אנשי-המחתרת — חביב, נקר ורייס — שנלכדו בעת פריצת כלא-עכו. המפקד הבריטי של בית-הסוהר, רביסון צ'ארלסטון, סירב להוציא את השלושה להורג והודח.

אחרי תליית השלושה, החליט בגין אי-שית להוציא להורג את שני הסרג'נטים הבריטיים, שנחטפו שבועיים לפני כן ושהוחזקו כבני-ערובה. עמיחי פגליו ביצע בעצמו את התליות במיפעל-יהלומים ברי-נתניה. הדבר בוצע בחיפזון, ולשני הצעירי רימ לא ניתן אף להשאיר מסר לבני-מישפחותיהם, כפי שביקשו בשניות האחרונות של חייהם. לאחר מכן הובאו הגוויות ונתלו בפרדס. מתחתן הוטמן מוקש.

על מוסריותה של פעולה זו אפי שר להתווכח הרבה. על פי מוסרי-המידחמה, הריגת שבויים היא מעשה-היתועבה. השניים היו חפים מכל פשע, והם נהרגו כבני-ערובה. הריגת בני-ערובה היא פשע חמור, לפי הדיעות.

שר בריטי הגדיר את המעשה כמעשה שפל מאין כמוהו... רצה בדיקור ומחור שב של שני צעירים חפים-מפשע... פשע ברבלי... מוסדות היישוב וידידי ישראל בבריטניה הסכימו להערכה זו.

אנשי אצ"ל היו משוכנעים כי המעשה היה הכרחי בנסיבות הנתונות — והדבר מוכיח עד כמה יכולות להיות דעות שוררות תוך כדי מאבק. מה שנראה ללוי-חמים עצמם כמעשה צודק ומוצדק, נראה לאחרים כמעשה-זוועה אכזרי ומבחיל.

ראש כרות

עם החלטתה של עצרת האו"ם על חלוקת הארץ, חידש אצ"ל את פעור

לותיו נגד ערבים, בעיקר כדי למנוע את בינאום ירושלים.

כמו בשנות ה'30, נעזמו הפייגים גיב שד מוסרי-המליחמה ברגע שי הפעולות כוונו נגד ערבים, ולא נגד כריטיים. את הפקודה לכך נתן מנחם בגין עצמו.

● **ב' 13 בדצמבר 1947** הטיל איש אצ"ל שתי פצצות על קהל של קונים ערביים בשוק שערי-שכם, שכלל נשים וילדים. שישה נהרגו, 40 נפצעו.

● **ב' 7 בינואר 1948** זרקה חולייה של האירגון חבית טעונה חומר-נפץ ורסיסי-מתכת מתוך מכונית לתוך המון של גברים, נשים וילדים ערביים בתחנת-האוטו-טובוסים בשערי-יפו. 17 נשים, ילדים וגברי רים ערביים נהרגו. בספר ירושלים, ירושלים מביע זורק-החבית, אורי כהן, את חרטתו העמוקה על המעשה.

לאצ"ל לא היה מונופול על שיתוף-אלה.

● **בינואר 1948** הניחה חולייה של אירגון ההגנה מיטעני-נפץ במרתף מלון סמירמיס. ברובע קטמון בירושלים. בהת-

כולו: דיר-יאסין. זהו אחד מפישי-המיל-חמה המפורסמים ביותר של המאה ה'20.

בשעה שההגנה עמדה במאבק נואש על הקסטל, החליטו אצ"ל ולח"י לתקוף כפר ערבי קטן ושקט במבואות ירושלים. הם היו זקוקים לניצחון קל כדי לחזק את מעמדם בעיר. דיר-יאסין נראתה כיעד קל כזה.

להפתעת התוקפים, הם נתקלו בהתנגדות עזה של בני-הכפר. המפקד נפגע בראשית הפעולה, רבים מהלוחמים נפגעו באש העזה. מכונית-ירמקול, שהיתה צריכה לקרוא לתושבים לברוח, נתקעה באש, והאזהרה לא נשמעה בכפר.

נראה כי אנשי אצ"ל ולח"י, שלא היו רגילים למלחמה של ממש, נכנסו להיסטריה רצחנית. הם הרגו בלי אבחנה — נשים, ילדים וגברים. בני-הכפר נקטלו בבתיהם בירויות ובסכינים, נורו בבריחתם. בתי-הם פוצצו על ראשיהם במיטעני-החבלה. לבסוף נאספו הגופות במחצבה ועשה נסיון לשרפן — דבר המעורר אסוסיאציות מרות. הניצולים הרועדים, וביניהם נשים וילדים קרועי-עיניים, הובלו ברחובות ירושלים לראווה, הלך ותורר.

שלמה בניינסקי אחרי תלייתו (1938)
האם היתה הצדקה לשבירת ההבלגה?

למחרת היום, כאשר נכנסו אנשי הצלב האדום לכפר, עדיין מצאו אנשים חיים. ביניהם ילדים, מתחת להריסות. הנציג השווייצרי מצא באחד הבתים, רגל קטנה, חמה עדיין, ונוכח לדעת שהיתה שייכת לילדה קטנה, שעוד היתה בחיים, למרות פצעייה. הוא מצא עוד כמה זקנים וזקנות.

דבריו, ראה כמאתיים גוויות, ביניהן "אשה שהיתה ודאי בחי-רש השמיני להריונה, שנמנעה כי ביטנה, וכוויות אבק-שריפה על שימלתה העירוני כי נורתה מטווח קצר ביותר."

אנשי-ההגנה, שגילשו את אנשי אצ"ל מהריסות הכפר למחרת הכיבוש, תיארו את מראה עיניהם במילים נוראות עוד יותר.

מנחם בגין לא גינה מעולם את הפשע המחריר. להיפך, פעמים

פרצות נהרגו 26 איש ואשה. ביניהם: מישפחה שלמה — בעל ואשה, שתי אחיות ושלושה אחים. בעל המלון נהרג יחד עם בנו ואשתו.

חובשת תיארה בספר ירושלים, ירושלים את המראה כך:

"אשה אחוזת היסטריה כושלת ומוערת כתוך המפוצת, נושאת כי ידוה את הראש הכרות שני בתה התינוקת..."

רגל ילדה

המעשה המחריר ביותר, הקשור בשמותיהם של אצ"ל ולח"י, היה, כמובן, המעשה שנעשה ב'9 באפריל 1948 בכפר ערבי קטן, שהפך שם-דבר בעולם

חילוני-דברים בכנסת

למחרת קבלתה של החלטת הממשלה להנהיג מחדש את עונש-המוות, עורר אורי אבנרי את העניין בכנסת. הוא ניצל לשם כך דיון על האינפלציה, דבריו, שנאמרו בנוכחות רוב חברי-הממשלה, עוררו רוגז ניכר אצל ראש-הממשלה, שייסע את אבנרי בשורה של קריאות-ביניים, שרק חלק מהם נקלט בפרוטוקול.

להלן הדברים שנרשמו בפרוטוקול, ושאל אמצעי-תיק שורת אחד במדינה לא מצא לנכון לדווח עליהם: **אורי אבנרי:** ...כל המחירים במדינה הזאת עולים, מילבד מחיר היי-אדם. יש שחיקה של כל הערכים, גם של ערכי היסוד של חינוך.

אני מרמז על כך ששרי-האוצר, נציג הליברליזם הצרופ, הכריע אתמול בקולו בממשלה למען החלטה היסטורית; למען תועבה אנטי-יהודית שתרכיב ככתם שחור על הממשלה הזאת עד יומה האחרון. החלטה להנהיג עונש-מוות.

יוסי שריד: יחד עם הדמוקרטי, סגן ראש-הממשלה. **אורי אבנרי:** איני מתאר לעצמי שהכנסת יכולה להתכנס, 24 שעות אחרי שנתקבלה החלטה-התועבה הזאת, מבלי שהדבר יוזכר באולם הזה. דובר על כך שהעניין הזה יובא

בפני הכנסת. אך אחרי שהוא אנס את הממשלה לקבל את ההחלטה הזאת, מתחמק ראש-הממשלה גם מהבאת העניין הזה, שהוא יסודי כלי-כך בחיינו הלאומיים, להכרעת הכנסת.

מנחם בגין: בכל שבוע אתה שופך דם בעיתון שלך! **קריאה:** עם הריבה מקרי-אונס.

אורי אבנרי: אני מצטער על-כך שראש-הממשלה מוצא לנכון לעסוק בהתחכמויות סמנטיות זולות, כאשר מדברים על ההחלטה האיומה ביותר שנתקבלה אייפעת על-ידי ממשלה בישראל מאז יום קיום המדינה.

קריאה: מה שקרה בנהריה לא היה איום ונורא? **אורי אבנרי:** יש להעלות על נס את חמשת השרים, שהיה להם האומץ לעמוד אתמול מול הכפיה הזאת של ראש-הממשלה.

מנחם בגין: לא צריך שום אומץ. זו דמוקרטיה. שום אומץ לא צריך.

אורי אבנרי: זה היה אונס גס, והשגת את הרוב בעזרת שרי-האוצר המתנגד לכך, לא תהיה תפארתך על כך, אדוני ראש-הממשלה. האמן לי! זה לא יוסיף למעמדך ולא לכבודך, לא בעולם ולא בארץ.